

Könyvajánló

Csángó Zsuzsa

Makovecz Imrével harmadéves egyetemistaként találkoztam először a Bercsényi Kollégiumban, Csete Györgygel közösen tartott előadást a szerves építészetéről. A találkozó végén kirándulást hirdettek a Pilisi Parkerdőgazdaság akkor épülő látogatóközpontjába Visegrádra. Ott, a Mogyoróhegy tetején, a Nagy Lászlónak állított trónus mellett megszületett a visegrádi táborok eszméje. A trónuson egy Nagy László-vers utolsó két sora olvasható:

*S ki viszi át fogában tartva
A Szerelmet a túlsó partra?*

A táborban összegyűlt ifúságnak Imre rögtön szerette volna átadni a Szabadság filozófiáját és tudományát. Mai tudatommal átolvasva szeretnék rövid könyvajánlóval csatlakozni a megemlékezéshez.

Rudolf Steiner *A szabadság filozófiája* című művét – azt hiszem – kevesen értették meg. Engem érzelmileg nagyon megfogott, máig eszembe jut belőle pár kifejezés. Két éve egy megosztó körben merült fel bennem nagyon határozottan azoknak az estéknek az emléke, amikor az Astoriánál egy kis lakásban összegyűlve Kálmán István vezetésével elkezdtük tanulmányozni a művet, fejezetről fejezetre haladva, közösen olvastuk és próbáltuk megérteni. Maga a tanulási módszer az, amivel újra találkoztam, nagy örömmel.

Az egész gondolati építményből szeretnék néhány kisebb részletet megmutatni, ami gazdagságával – remélem – minden olvasóban felkelti a teljes megismerés igényét.

Ültessetek el egy magot; gyökeret ereszt, szárat hajt, levéllé, virággá bontakozik. Állítsátok magatok elé a növényt: lelkekben egy meghatározott fogalommal kapcsolódik össze. Miért tartoznék ez a fogalom kevésbé az egész növényhez, mint a levél vagy a virág? Azt mondjátok: a levelek és a virágok az észlelő szubjektum nélkül is megvannak; a fogalom viszont csak akkor jelenik meg, ha az ember szemben áll a növényvel. Ez igaz. De virágok és levelek is csak akkor keletkeznek a növényen, ha van föld, amelybe a magot ültethetjük, ha van fény és levegő, amelyben a levelek és virágok kibontakozhatnak. Ugyanígy jön létre a növény fogalma is, ha a gondolkodó tudat kerül vele szembe...

Nem a tárgyakon múlik, hogy egyelőre a megfelelő fogalmak nélkül kapjuk őket, hanem saját szellemi organizációnkon. Mivoltunk, mintolyan működik úgy, hogy a dolgok valóságának számitásba jövő elemeit két oldalról kapjuk: az észlelés és a gondolkodás oldaláról...

Az emberben mint észleleti objektumban, adva van a lehetőség arra, hogy átalakuljon, ahogy a csírában is megvan a növényé alakulás lehetősége. A növény a benne lévő törvényszerűség következtében alakul át; az ember megmarad a maga tökéletlen állapotában, ha nem ragadja meg magában az átalakítható elemet és nem alakítja át magát a saját erejével. A természet az emberből csak természeti lényt formál; a társadalom törvények szerint cselekvő lényt; szabad lényt csak ő maga formálhat magából. A természet az embert fejlődésének bizonyos fokán szabadon engedi; a társadalom fejlődésének to-

vábbi pontjáiig vezeti; a végső alakítást csak ő maga végezheti el magán.

Csak ha a cél iránti szeretetemet követem, akkor cselekszem én magam... Nem vizsgálom értelmekkel, hogy cselekedetem jó-e vagy rossz, hanem végrehajtom, mert szeretem. „Jó” lesz, ha szeretettel áthatott intuícióm helyesen áll benn az intuitíven átélendő világösszefüggésben; „rossz”, ha nem helyesen áll benn.

De hogyan lehetséges az emberek együttélése, ha mindenki csak arra törekszik, hogy a saját individualitását juttassa érvényre? Morális félreértés vagy összeütközés morálisan szabad emberek között kizárt. ... A cselekvés iránti szeretetben élni és a másik akaratát megértve őt élni hagyni, ez a szabad ember alapelve.

Steiner részletes tematikát dolgozott ki, ami segítheti az önátalakítás munkáját. Ebből sokat tanulhatunk, de más utat is be lehet járni, egyéni individuális életutunk gazdagítja azt az egységet, amire törekszünk.

Új kommunikációs és döntéshozatali technikákat kell elsajátítanunk, ami mentes a demokrácia szavazógépezetétől és valódi egységet teremt. Belső világunkban is hasonló módon kell rendet teremtenünk.

Virginia Satir, John Banmen, Jane Gerber, Gömöri Mária: Satir-modellt és a családterápiát bemutató könyvében olvasható az alábbi elgondolkodtató megállapítás: Mindannyiunknak sok része, vagy aspektusa van; Satir ezeket „számos arcunknak” nevezte. Ez azt jelenti, hogy sok lehetőségünk van. Minden arccal együtt jár egy hang, képzetek és elvárások sora... Legtöbben jónak, vagy rossznak tartjuk ezeket a részeinket. Ha valaki olyan politikai rendszerben nőtt fel, amelyben a hatalmat veszélyesnek, kegyetlennek, manipulatívnak észlelték, az illető a saját erejét és hatalmát nem élheti meg, és félhet tőle.

Belső képzeink átalakítása visszahagyja cselekvőképességünket. Hálás vagyok, hogy részese lehetek ennek a folyamatnak.